

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Ostrava

20. XII. 1961

KULTURA

„TŘI MUŠKETÝŘI“ PO TŘECH STALETÍCH

Slavný román na jevišti

Francouzský režisér Roger Planchon si pro své divadlo v Lyonu zdramatizoval slavný román Alexandra Dumase »Tři mušketýři«. Nepoložil ovšem váhu na statečnost, galantnost a čestnost svých hrdinů, ale podíval se na postavy pod zorným úhlem dneška. Vznikla z toho veselá féerie zacílená do současnosti, v satirické nadsázce obnažující kardinálské a dvorské plotichy z doby Ludvíka XIII.

Netřeba podotýkat, že dnešní Zánru inscenace plně vyhovobecensvo a především lidové val nápaditý scénický rámec O francouzské publikum, pro jehož Schindlera s rychlým, účelným a potěchu byla mistrná adaptace vtipným střídáním obrazů, méně románů vytvořena, se při této již nesooudá hudba I. Rezáče, podívané výborně baví. Tak tomu místy dokonce orchestrem nebylo i při premiéře v ostravském Divadle Petra Bezruče. přesně interpretována.

VÁCLAV ŠKAPA

Rozmanitost Zánrů v DBP přináší sebou i důležitý problém hereckého stylu. Je pochopitelné, že Brecht potřebuje zcela jiné herecké ladění než hra současná a zase jiný herecký styl si žádají »Tři mušketýři«. A to se právě odráží i v této inscenaci bezručovců.

Režiséru S. Lichému, který rozehrál v mnohých šťastných nápadech jeviště do vířivého kolotoče bujného veselí, se především nepodařilo stylisticky herecky sjednotit tři představitelé mušketýřů A. Borovce, P. Rýdla a M. Koutného. Znamenitě, s velkou komediálností a mírou vkusu se zhostil své role — která v sobě zároveň skrývá 16 různorodých hereckých úkolů — Jiří Hasil. Spolu s tvárným temperamentním a suverénním D'Artagnanem B. Čvančary je nositelem tíhy komedie. K nim se řadí Rocheford J. Čeporana, Cahussac J. Dvořáka, Buckingham L. Eliáše, De Tréville A. Tázlara, paní Bonacieuxová B. Meierové (abychom jmenovali alespoň hlavní osoby). Ti dali svým postavám pevné obrysy a jednotný herecký styl. Lehký civilní projev se satirickou nadsázkou však chybí některým dalším představitelům.

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Brno

19. XI. 1961

„Tři mušketýři“ v Ostravě

DRAMATURGIE mládežnického Divadla Petra Bezruče v Ostravě hledá v současné době svou správnou cestu k divákům. Střídání Zánrů, uváděných inscenací znesnadňuje nalezení osobitého stylu divadla i herecké práce. Při poslední premiéře »Tři mušketýřů«, volného přepisu Rogera Planchona podle slavného románu A. Dumase, se to projevilo v nesooudném hereckém ladění jednotlivých postav. Planchon v bujně férické a satirické nadsázce kritizuje pod zorným úhlem současnosti dvorské a kardinálské plotichy z doby Ludvíka XIII. Na dobré scéně O. Schindlera rozehrál v této hře režisér S. Lichý celou škálu vtipných nápadů, takže před očima diváků se rozehrává bujný mumraj. Vědoví v něm herecké výkony Jiřího Hasila v úloze komentátora, kterého autor obdařil 16 různorodými hereckými výkoly, a B. Čvančary v roli D'Artagnana. Oba prakticky nesli sami celou tíhu komedie. Šk

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82
Telefon 44778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Ostravské noviny, Ostrava

10. XII. 1962

ze dne

MUŠKETÝŘI ZNOVU PŘIPRAVENI

Čas je vzácný i divadelním režiséřům, zvláště jsou-li zároveň autory. Budeme tedy v rozhovoru se Sašou Lichým struční....

Divadlo P. Bezruče hrálo před časem ve vaší režii Planchonovu dramatickou úpravu »Tři mušketýřů«. Nyní se s nimi máme setkat na jevišti »po dvaceti letech«. Ovšem, vy jste uveden už nejen jako režisér, ale i jako autor...

Planchonovi »Tři mušketýři« se našim divákům velice líbili, a tak vlastně moje romantická parodie podle A. Dumase »po dvaceti letech« vznikla na práni diváků.

Jak jste se vyrovnal se svým předchůdcem Planchonem?

Navazují na něj — ať mi to literární historie promine — protože mi také jde o romantickou parodii, nikoliv o dramatisaci.

Mušketýři tedy zestárnou o dvacet let. A uvidíme je ve stejném obsazení?

30. prosince při premiéře, lech.

stejně jako později při všech reprízách, budou hrát d'Artagnana, Aramis a Athose stejní herci jako při první inscenaci — B. Čvančara, M. Koutný a A. Borovec. Pouze v roli Porthose vystřídá P. Rýdla v novější inscenaci O. Janda. Nebožtíky z první části přirozeně už neuvidíme, zato se nově setkáme např. s Ludivíkem XIV v podání M. Albinové. Poli komentátora s mnoha převleky vytvoří P. Čepek.

Planchonovi mušketýři vítězně procházeli našimi scénami. Čeká stejný pochod i vaši parodii?

Těžko předvídat už teď, kdž nás čs. premiéra teprve čeká. Ale pokračování po dvaceti letech má uvést pražské Divadlo S. K. Neumanna a zátem má i v dalších našich divad- (jk)

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82
Telefon 44778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Nová Svoboda, Ostrava

ze dne 28 XII. 1961

Z KULTURNÍHO ŽIVOTA

Mušketýři po sto sedmnácti letech

Alexander Dumas by se patrně obrátil v hrobě, kdyby mohl tušit, jak si z něho Roger Planchon vystřelil. Musel by ovšem uznat, že pracoval vkusně, citlivě a uctivě. Vždyť sám přece napsal v jedné předmluvě svého díla: »Historie je hřebík, na nějž se zavěšují obrazy.« Po celý život zůstal věrný tomuto heslu a fakta nikdy nebral vážně. Proč by tedy dnešek, o století moudřejší, měl brát vážně jeho smyšlený příběh? Naopak, bere ho zvesela.

Roger Planchon, francouzský divadelní režisér, setřel z mušketýrského příběhu všechnu romantiku, z napínavého dramatu udělal napínavou komedii. A protože se obrací do zákulisí vysoké politiky a méně klouže po jejím povrchu, je pravdivější a jasnozřivější. Jednou ranou padly tři mouchy; panstvo dostalo na frak, režisér a herci příležitost, obecnostvo mistrnou taškařicí. Tedy — dramaturgický výběr na jedničku. A jsou to především mladí diváci, kteří dnes přicházejí na toto představení do ostravského Divadla P. Bezručova.

Režie S. Lichého je na úrov-

ni. Má tu možnost v plné míře uplatnit svůj vtip, svěží nápady a smysl pro komiku situací. Dokonale toho využívá a někdy až přehání. Občas až příliš kupí nápad na nápad a jeden se pro druhý ztrácí. Na štěstí — »mušketýři« hrdinně snesou cokoli, co je v mezích vkusu, proto je představení jednotné, stylové a zajímavé. A jestliže se třeba v devátém nebo sedmnáctém obraze tváří ještě poněkud zpacitě, v záplavě jiných scén to divák přehlédne.

Vhodné obsazení rolí předem vyloučilo výraznější stylovou nesourodost. Je však na škodu, že ne ve všech postavách, ome-

zených vesměs na velmi malou plochu, bylo dosaženo stejně přesné herecké drobnokresby. Nepochybně nejucelenější je vévoda Buckingham L. Eliáše, který dosahuje největšího komického účinku právě soustavným důrazem na »vážnost« situace a své postavy. Mezi zdatilými postavami má čestné místo i d'Artagnan F. Čvančary, pozoruhodný je i výkon J. Hasíla v šestnácti malých úložkách, z nichž většina je podána trefně a přesvědčivě.

»Mušketýři« jsou moderní, originální, přitažliví. Platí to o všech složkách inscenace. Navíc si člověk uvědomí dvě věci: oč pravdivější je romantika dneška a jak vysoká politika dnešních spekulantů, třeba zrovna ve Francii, je stejně hloupá a nesmyslná. Hle, toť smysl této moderní divadelní adaptace.

VLASTIMIL NEPERIL

Výstřižková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Lidová demokracie, Brno

- 8. XII. 1961

Planchonův *Anti-Dumas* v Divadle Petra Bezruče

Mýšleř z našich činoherních scén zahájila letošní sezónu takovým úspěchem jako ostravské Divadlo Petra Bezruče. Tři dosavadní premiéry — každá po svém — podaly přesvědčivý důkaz o pokračujícím uměleckém vzestupu celého souboru, zejména se v tomto roce dostalo konečně i vyhovujícího přístřeší v novém Domu kultury. Úspěch všech tří inscenací — původní novinky Saši Lichého „Fripiri“, Brechtovy „Matky Kuráže“ i Planchonovy dramatičce Dumasových „Mušketýrů“ není úspěchem náhodným. Nezpůsobila jej šťastná shoda okolností, ale cílevědomě úsilí mladých umělců, kteří vědí, co chtějí; a co chtějí, to také čím dál působivěji dovedou.

Uplynulé dvě sezóny DPB byly přes ten či onen inscenační úspěch spíše obdobím hledání a přízpůsobování: třináct absolutně pražské DAMU, mezi nimi dva režiséři, výtvarník a dramaturg, muselo nejprve navázat kontakt s novým prostředím, provést své umělecké představy tváří v tvář ostravskému publiku, sít se se „starousedlíky“. Dnes už byste jedny od druhých nerozeznali. Ideové umělecké symbióza byla během těch dvou let dovršena — a to je, domnívám se, jeden z nejdůležitějších vývojových předpokladů, záruka dalšího uměleckého růstu.

Na první pohled by se mohlo zdát, že inscenace „Tři mušketýři“ nemá jiné poslání než pouze pobavit a rozesmát; že jde o tzv. lehké zboží, vyrovnávající vážný repertoár. Avšak humor není pro bezručce ani zdaleka jen nezávažnou legraci, nýbrž životním a uměleckým názorem, příležitostí, jak vyjádřit integrální představu moderního divadla. Režisér Saša Lichý se tentokrát nespokojil nápady jen režijně scénickými; za vydatné podpory jednoli-

vých představitelů zasáhl na mnoha místech i do samotného textu, obohatil jej o několik znamenitých gagů, situačních i slovních. Anachronistická extempore o „náhradním volnu“, o Františce Saganové atd., charlestonové intermezzo královského páru, po kterém následuje slavnostní připitek na počest tušeného následníka trůnu — to všechno dodává inscenaci na působivost, aniž porušuje ducha předlohy a jeho slohovou intenci. Musíš při tom myslet na film o Fanfánovi, o Císařovu pekaři, na intelektuální rošťáctví Osvobozených — a to je jistě přibuzenství víc než důstojné.

Za hudební spolupráce Jana Tomšička a výtvarné účasti Oty Schindlera, jejíž těžiště je tentokrát v působivě stylizovaných kostýmech, ubíhá ostravské představení po celé tři hodiny svižně a v jiskřivé atmosféře odromantizované „historie naruby“. Z početné galerie citlivě propracovaných výkonů uvedme jmenovitě alespoň věvodu Buckinghamu (Luděk Eliš), Mylady Winterovou (Jiřina Třebická), Krále Ludvíka (Fr. Husák), kardinála (Václav Roštlapil) a tři mušketýry (Petr Rjdl, Arnošt Borovec, Milan Koutný) spolu s D'Artagnanem (Bohuslav Čvančara).

Ostravská inscenace „Tři mušketýři“ nechce být parodickým „lehrstückem“, demaskujícím idealistické pojetí historie, jako nedávné nastudování E. Sokolovského v Mahenově činohře. Chce pouze po tatrovovsku „svědčným, ryze divadelním uměním rozradostňovat a vzrušovat diváka“. (Asi tak, jako pražské Divadlo S. K. Neumann, které uvedlo Planchonovu dramatičci u nás poprvé.) To se jí v plné míře daří. Máme-li štěstí, co dávd nejen publiku, ale i všem jejím tvůrcům — tedy: radost ze hry uhrnem!